LIPANAN
Journal Arménien
INDEPENDANT

ADMINISTRATION
Place des Canons, 9, Rue d'Italie
BEYROUTH «Liban»
DIRECTEUR-PROPRIÉTAIRE
J. ADJAMIAN

ԼԻԲԱՆԱՆ

لبنان
جريدة ارمنية
حرة

Ազգային - Քաղաքական - Գրական
ԱՆԿԱԽ ՀԱՅԱԹԵՐԹ

ԲԱԺՆԵԳԻՆ
ՍՈՒՐԻԱ— Տրկն. 75 ֆրանք
ԱՐՏԱՍԱՀՄԱՆ » » 120 » »
Ամէն թղթակց. Պատ. Տնօրէ. հասցէով

Ը. ՏԱՐԻ Թիւ— 684 | ՇԱԲԱԹ 3 ՍԵՊՏԵՄԲԵՐ 1932 | ՀԱՏԸ 3,5 Ս.Դ.

ԺՈՂՈՎՈՒՐԴԻՆ ԽՕՍՔԸ

ԱՆԿԱԶՄԱԿԵՐՊ ԱՌԱՋՆՈՐԴԱՐԱՆ
ԵՒ
ՏԽՈՒՐ ԻՐՈՂՈՒԹԻՒՆ

Նախորդ յօդուածներով մատնանշեցինք թէ Լիբանանեան գաւառական ժողովը շեղեցաւ իր բուն նպատակէն և տխրապատկ խնդկատակութեան մը վերածուեցաւ, որովհետեւ այդ ժողովը ԵՐԵՒԱՆ ԲԵՐՈՂ և զայն ՎԱՐՈՂ գլխաւոր ուժերը. համբերութեան շահէն, համբուրութեան օգուտէն աւելի իրենց անձնական շահերով առաջնորդուեցան: Եւ այդ ուժերուն մէջ գլխաւոր դերը առաջ եկած է Կաթողիկ. Փոխանորդ Հայրը և որու միակ մտահոգութիւնը եղած էր. ժողովը ԿԱԶՄԵԼ ԵՒ ՎԱՐԵԼ այնպիսի ձեւով մը որ երբեք ապրած չի մնայ, այս գաղութին մէջ իր չորս հինգ տարուան նիւթական ու բարոյական գործառնութեանց հաշիւը ներկայացնելու:

Ամենուն յայտնի տխուր իրողութիւն մ'է թէ չորս հինգ տարիներէ ի վեր ազգային առաջնորդարանի մէջ ընդհանուր յանկերգ մը եղած է պիւտճէի բացը:

Չորս հինգ տարիէ ի վեր ամէն օր ու ամէն վայրկեան հասած տեղեկով ամենուն կը կրկնուի ազգային առաջնորդարանի սա կամ նա քանակով բաց ունենալը: Եւ այդ բացը գոցելու համար աստանաւ կոչեր ու դիմումներ կը կատարուին «Բարեպաշտ» եւ «Ազգասէր ժողովուրդին»: Եւ ի սէր ազգային արժանապատուութեան ի սէր հասարակական շահուն պէտք է գոցուի այդ բացը՝ Պէտք է բացուին առատաձեռն ժողովուրդի առատաձեռն քսակները ...:

Բայց չորս հինգ տարիներու ընթացքին օր մը չեղաւ որ «ազգային առաջնորդարանը» իր Սրբազան Նախագահով, խելք ընէր՝ իր «Բարեպաշտ» ու «ազգասէր» ժողովուրդին ըսելու թէ, ինչո՞ւ կամ ինչպէ՞ս առաջ եկած են այդ բացերը: Ուրկէ կուգան անոնք: Թէ «Ազգին» առաջնորդարանը ՈՐՔԱ՜Ն ՊԻՒՏՃԷ ՈՒՆԻ ՄԷԿ ՏԱՐՈՒԱՆ ՄԷՋ ԹԷ ՈՐՈՆՔ ԵՆ ՄՈ՛ՒՏՔԻ ԱՂԲԻՒՐՆԵՐԸ և ՈՐՈՆՔ ԵՆ ԵԼՔԻ ԴՌՆԵՐԸ. խորախորհուրդ գաղտնիք:

Ժողովուրդը՝ «Բարեպաշտ», «Ազգասէր» ժողովուրդը՝ պէտք է տայ կթան կովի մը պէս և առանց դժկամակութեան: Պէտք է տայ առանց հարցնելու: Իր տուածներուն ու ըրած զոհողութիւններուն մասնակցութեան կերպն ու եղանակը առանց գիտնալ ուզելու:

Բարեպաշտ ժողովուրդը ինչո՞ւ պէտք է գիտնայ թէ՝ օրինակ, պնակի արձանագրերը, անձնական գործառնութիւնները, զանազան առիթներով եղած նուիրատուութիւնները, պնակները ու եկեղեցական այլեւայլ տուրքերը, որ քա՜ն գանձուած ազգի կուրծքէն «ազգային» առաջնորդարանի մէջ, մէկ տարուան ընթացքին:

«Ազգասէր» ժողովուրդը ինչ պէտք ունի գիտնալու թէ «ազգային» առաջնորդարանը ինչ բանի կը ծախսէ այդ գումարները:

Քանի՛ քարտուղար կը պահէ:

Ինչո՞ւ կը պահէ զանոնք և ինչ կը վճարէ:

Ժողովուրդը ինչ բանի համար պէտք է հետաքրքրուի, իմանալ ըսայ թէ՝ իր «ազգային» առաջնորդարանը, եկող ու գացող մարմիններով ու քարտուղարներով իր բարեպաշտ ժողովուրդին օգտակար ինչ ձեռնարկներ ըրած է և կ'ընէ: Ինչ կը խօսի իր անունով՝ ու ինչ ուղղութեամբ կը վարէ իր ճակատագիրը:

Երկու երեք տարի է ի վեր առաջնորդ Սրբազանը Լիբանանեան լուսաւորչական վարժարաններու ընդհ. տեսչէն ըլլալու հանգամանքով ինչ գործեր ինչ կարգադրութիւններ ըրած է: Ո՞ր վարժարանները գոնէ տարին անգամ մը իր այցելութեամբը պատուած է:

ՈՐՔԱ՜Ն ՊԵՏԱԿԱՆ ՆՊԱՍՏ Կ'ԸՍՏԱՆԱՅ տեղական կառավարութենէն. և որքան հզօր իշխանութենէն:

ՈՐ ՎԱՐԺԱՐԱՆՆԵՐՈՒՆ ԿԸ ՎՃԱՐԷ ԱՅԴ ՆՊԱՍՏՆԵՐԸ: Եւ ՈՐՔԱ՜Ն ԿԸ ՎՃԱՐԷ:

Ինչո՞ւ Սրբազան Հայրը վարժարաններու համար պետական նպաստը իր ատենին չի վճարեր պատկանեալներուն և հակառակ կրկնակի դիմումներուն, ուսուցիչներու խեղճ վիճակին, ամիսներով կը ձգձգէ: Անշուշտ առանց հարցումներ են որոնց պատասխանները պէտք չէ տրուին, հայ հասարակութիւնը, ինչ պէս չիմացաւ թէ Սրբազան Հայրը Սիսի ազգային միութենէն իբր պահ առնուած 2500 օսմանեան ոսկին, Ատանայէն առնուած դրամները ինչ ըրաւ որո՞ւ տուաւ, հաշիւները որու ներկայացուց:

Անշուշտ հայ հասարակութիւնը պէտք չունի գիտնալու այս հարցումներու պատասխանները, համաձայն առաջնորդարան նստող անձերու փափաքին ԲԱՅՑ ՀԱՅ ԺՈՂՈՎՈՒՐԴԸ ԿՈՒԶԷ ԳԻՏՆԱԼ, ԿԸ ՓԱՓԱՔԻ ՀԱՍԿՆԱԼ;

ԱՆ ՉԻ ՊՈՌԱՐ, ՉԻ ԿԱՆՉԵՐ, բայց կուլայ կը բանի իր մտքին ու սրտին մէջ: Եթէ կը դառնայ իր եկեղեցիէն իր ազգային հաստատութիւններէն:

Չի հետաքրքրուիր իր երէցներով, վարդապետներով, ու եպիսկոպոսներու հոգերովն ու գործերով: Հետզհետէ կը քակուի անտարբերութեան գիրկը: ...

Ժողովուրդը անտարբեր է ազգային գործերու հանդէպ կը պոռան, իսկ թողած առանցքին: Սակայն չեն ուզեր ըսել թէ «ԱԶԳԱՅԻՆ ԻՇԽԱՆՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ» ԱԼ ԱՆՏԱՐԲԵՐ ՆՈՅՆԻՍԿ ԲՌՆԱԿԱԼ ԿԵՑՈՒԱԾՔ ՈՒՆԻՆ ԺՈՂՈՎՈՒՐԴԻ ԻՐԱՒՈՒՆՔՆԵՐՈՒՆ ՀԱՆԴԷՊ:

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԿԵԱՆՔ

ՀԱՅԱՍՏԱՆ

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ԵԼԵՔՏՐԱԿԱՆԱՑՈՒՄԸ

Երեւանէն ամերիկեան «Ինթըրնէշընըլ Նիւզ Սըրվիս»ի կը հեռագրուի հետեւեալը Օգոստոս 9 թուով.—

Որոշուեցաւ Խորհրդային Հայաստանը օժտել ընդարձակ ելեքտրականացումով, իբրեւ գլխաւոր մէկ մասը Երկրորդ Հնգամեայ Ծրագրին:

Պատրաստուած ծրագիրներու համաձայն, 1937ին Հայաստան պիտի ունենայ այնքան կառուցելագործել ու զօրաւոր ելեքտրական կայաններ, որոնք ճարտարագէտներու հաշուով պիտի արտադրեն տարեկան 2 700,-000,000 քիլօվաթ ժամ ելեքտրական ույժ. Հայաստանի մէջ բոլոր քաղաքները, հաղորդագործարանները, ճանապարհներու խաչաձեւերը, լուսարանները և խանութները պիտի գործեն ելեքտրականութեամբ: ... բոլորովին ելեքտրական ուժով պիտի դառնայ: Բազմաթիւ բնակարաններ պիտի չինուին, որոնք ոչ միայն պիտի լուսաւորուին, այլ նաև պիտի տաքնան ելեքտրականութեամբ:

Երեւանի և դրացի քաղաքներու միջև պիտի ընթանան ելեքտրական կառախումբեր, Երկաթուղիի գլխաւոր գիծն ալ ելեքտրականութեամբ պիտի գործէ: Մարդ գլուխ ելեքտրականութեան սպառումը որ հիմա տարեկան 28 քիլօվաթ ժամ է, 1937ին բարձրացած պիտի ըլլայ 438 քիլօվաթ ժամու:

ՆՈՐ ԽԱՐԲԵՐԴԻ ՎԱՐԺԱՐԱՆԻՆ ՀԱՄԱՐ

Համա-Խարբերդցիական Միութեան Կեդրոնական Վարչութիւնը ստացած է հետեւեալ նամակը Հ. Բ. Ը. Միութեան Ամերիկայի Շրջ. Յանձնաժողովէն.

Յարգելի Տիարք,

Ներփակեալ ի տեղեկութիւն կը հաղորդենք ձեզ Բարիզէ ստացուած Յուլիս 18 թուակիր նամակի մը հատուածը,

«Հաճոյքն ունիմ ձեզ հաղորդելու որ Հայաստանի կառավարութիւնը որով ընդունած է վարժարանի մը կառուցումը Նոր Խարբերդի մէջ, ողբացեալ Հաճի Մկրտիչ Յակոբեանի Հիմնադրամով (շուրջ 1600 անգլ. ոսկի) զոր (կառավարութիւնը) կը բարձրացնէ 60,000 րուպլի: Շինութիւնը պիտի կատարուի Լուսաժողկոմատի հսկողութեան տակ:

«Անմիջապէս որ ստանանք այդ վարժարանին յատակագիծը, որուն պատրաստութեան ձեռնարկուած է, պիտի փութացնենք դրամը արժէթուղթերը վաճառելով:

«Շինութեան Յանձնաժողովին պիտի մասնակցի նաև Համա-Խարբերդցիական Միութեան ներկայացուցիչը»:

ՂԱՓԱՆ--ՄԻՋԵՒԱՆԻ ԵՐԿԱԹՈՒՂԱԳԻԾԸ

Անդրկովկասի հեռագր. գործակալութիւնը Յուլիս 14ին կը հեռագրէ «Խ. Հայաստան»ին թէ Ղափան հասած են Անդրկովկասի երկրորդին կոմիտէի քարտուղար Օլին, Հայաստանի Կ. Կոմիտէի քարտուղար Օթեան Մ. Պապիկեան և Գումեռին, որոնք խորհրդակցութիւն մը ունեցան Ղափանի Միջեւան երկաթուղագծի կառուցման մասին: Երկաթուղագծի կառուցման պետ Չալապանովի զեկոյցէն պարզուեցաւ որ հողի աշխատանքները 90-95 տոկոսով կատարուած են, 24 քիլոմէթրի վրայ երկաթուղագիծերը պատրաստուած են, մինչեւ Ղ... հասնելու համար կը մնայ 16 քիլոմէթր տարածութիւն: Ճամբաներու պատրաստութեան համար անհրաժեշտ նիւթեղէններ կան, կը պակսի միայն գամ:

Այդ պատճառով ալ ճամբաներու յարդարումը դանդաղ առաջ կ'երթայ: 40 թոն գամի առաքման համար դիմում եղած է Երկաթուղային վերին վարչութեան:

Օգոստ. 1ին երկաթեայ գծերու յարդարումը պէտք էր վերջացած ըլլար:

ՋՐԻ ՏՈՒՆ ԱԲԷԼԵԱՆԻՆ

Թիֆլիսի «Պրոլետար» թերթը կը գրէ թէ Թիֆլիսի Քաղաքային Խորհուրդը որոշած է Հայաստանի ժողովրդական արտիստ Աբէլեանի բեմական գործունէութեան 50 ամեակի առթիւ ձրիօրէն անոր յանձնել այն բնակարանը, ուր ներկայիս հաստատուած է մեծանուն դերասանը:

ՆՈՐ ՅԱՂԹԱՆԱԿ ՄԸ

Ղարաքիլիսէէն «Խորհրդային Հայաստան»ի կը գրէ հետեւեալը.—

Վերջացան Շաջիի հիւսիսակայանի 400 մեթր փապուղի փորելու աշխատանքները լիակատար յաջողութեամբ: Ամենուրեք տիրում է մեծ խանդավառութիւն: Փապուղիին աշխատանքները աւարտել են ժամանակէն առաջ, Թուրպիններ և կենտրոններ չստացուելու հետեւանքով այս տարի կայանը չի աշխատի:

ԹՈՒՐՔԻԱ

ՃՈՎՈՒԱԿԱՆ ԱՅՑԵԼՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

Տիարպէքիրի Առաջն. Փ. Առաջնորդ Տ. Սիոն Քհնյ. Սեբաստիա գացեր, ընդունիլը ... վերադարձին Խարբերդ հանդիպեր և հոգեւորապէս մխիթարեր է ժողովուրդը, կնունքներ ու պսակներ կատարեր, ու վերադարձեր է Տիարպէքիր: Տ. Սիոն Քհնյ. խնդրած է Պատրիարքարանէն՝ որպէսզի իրեն տեղ աւելի կարող եկեղեցական մը ղրկուի, և ինք արտօնուի Սեբաստիա երթալու և այնտեղ գործելու:

ՏԻԿԻՆ ՍԻՊԻԼԻ ՅԻՍՆԱՄԵԱՅ ՅՈԲԵԼԵԱՆԸ

Տիկին Սիպիլի յիսնամեայ գրական գործունէութեան յոբելեանի յանձնաժողովը ամսոյս 17ին գումարուած է Ներկայութեամբ Ուսումնական Խորհուրդի անդամներու ՊՊ. Սարգիս Գոճանի և Սահակ Կուրտիկեանի:

Դիւանը կազմուած է հետեւեալ ներով. Ատենապետ Պ. Պ. Աշըգեան, ատենադպիր Պ. Ա. Մեսրոպեան, գանձապահ Պ. Թորոս Ազատեան: Որոշուած է դիւանին յանձնել յոբելենական հանդիսութեանց համար պատրաստուելիք ծրագրին մանրամասնութիւնները:

Այս առթիւ պիտի հրատարակուի կենսագրական-յոբելենական գրքոյկ մը, որ պիտի պատկերացնէ Տիկին Սիպիլի գրական և ուսուցչական գործունէութիւնը:

Եթէ պէտք տեսնուի Տիկին Սիպիլի աշակերտուհիներէն ալ ենթայանձնաժողովներ պիտի կազմուին, աւելի լայն գործ տալու համար ձեռնտու ... գործէն, կը գրէ «Ժամանակ»:

Ռուսիոյ կալանէն

ԿԸ ԼՍԵՆՔ ԹԷ՝

Կը լսենք թէ՝ Ամանոսի թաղական խորհրդի ընտրութիւնը, Սրբազան Հօր կարգադրութեամբ, 25 ղրուշ Ազգ. տուրք վճարողները միայն պիտի կրնան մասնակցիլ:

Գաւառականի ընտրութեան առթիւ տանուած դրամներն համը բերանը մնաց թէև տանուած դրամները կորսւեցան (շատ իրեն):

Կը լսենք թէ՝ ամանոսցիները մեծ մասամբ դժգոհ մնացեր են վերջին կարգադրութենէն, որովհետեւ վերջին կարգադրութիւնը գործել է թաղականութեանը և թաղին եկեղեցական և կրթական գործերը մենաշնորհ ըրած Նախկին թաղականի անդամներուն և երկայնաբազուկ կղերականին:

Կը լսենք թէ՝ վերոյիշեալ թաղին ընտրութիւնը յետաձգուեր է անծանօթ պատճառով մը: Օրին առթիւ կուսակցութիւնը դրուեր է ... և կ'ըսէ որ օգոստ. 24ին 8-10 ... եկեր են Ս. Խաչ եկեղեցի և ընտրութեան վայրը հոգեւորականներ, յետոյ գացեր են Ամանոսի քէֆի, երբ իմացեր են ընտրութեան յետաձգումը՝ տաճար մնացեր են ըսելով «Այսպէսի դիւղին, մեզ տանուն կ'ըլլայ»:

Կը լսենք թէ՝ Սրբազան Հայրը եղանակին աւելորդութեանց և զրադուիլ չարաշութիւնն է, մէկ օրու տուած հրամանը միւս օր չեղեալ կը յայտարարէ:

Կը լսենք թէ՝ Սրբազան Հայրը՝ Նոր եռանդի եկած է, ազգին գործերը կը վարէ ինքնագլուխ. թէև երկու չարաթ առաջ բուն փափաք ունէր քաղաքական ժողովը կազմուած տեսնել: Ինչ պէտք քաղաքական ժողովի, իր սիրելի խորհրդականները քովն են:

Կը լսենք թէ՝ ճեմարանը, գաւառական ... մը սպասեր է, նոր ուսուցիչներ ձեւելու համար:

Կը լսենք թէ՝ այս մեքենայէն ... ի պիտի տանուի եզեր:

Կը լսենք թէ՝ Հայ Ց. Գ. ... թիւնը ժողովուրդին խոր-բայի-հանգէս ... նոր տարի մը տուած է, ... անձանօթ ձեռքերու միջնորդ ներոներու պատկերները և իրենց պաշտելի ... տրուած է պրոպագանդայի և խուժանավարութեան նպատակով:

Կը լսենք թէ՝ հասարակութիւնը պժգանքով մարտահեռներու ամէն գործէն, Հերոսներու և խառնակի պատկերները հաւաքելով մէկ մասը նետեր է... Միւս մասով ալ քէմփի հրապարակին վրայ ... նի առն կատարել է:

Աստուած իմ, դեռ ինչե՞ր, ինչե՞ր պիտի ըլլան դաշնակցական աղտոտ խոհանոցէն:

ԳՈՐԾ ՓՆՏՌՈՂ ՕՐԻՈՐԴՆԵՐ

Ֆրանսերէն եւ հայերէն սահուն կերպով գրել կարդալ գիտցող օրիորդի մը նպաստաւոր գործ կայ:

Դիմել «Լիբանան»ի:

ԱՌ՝ ԽԱՒԱՐԵԱԼՆԵՐ

Մթնոլորտը փոթորկոտ է, ամէն կողմէ աղմուկ, իրարանցում: Թշնամին մէջ է նաև Դաշնակցութիւնը:

Հ. Հանրապետութեան էջ-նախագահը պէտք է գործի լծել. շարքերը ազնուել ու անոնց ազգասիրական, հայրենասիրական ու ազատասիրական զգացումները գրգռել, գգուել, շոյել ու փայփայել որպէսզի դաշնակցութիւնը կարենայ գործի վրայ երեւալ:

Հ. Հանրապետութեան պատուիրակը՝ Ա. Ահարոնեան տասը տարի ետ եթէ անցնելու ըլլայ պէտք է գործել Հ.Հ. Նախագահի տիտղոսը ունենայ և քաղաքական մասնաւորութիւններ կատարէ այս ու անդին:

Պղտոր ջուրին մէջ պէտք է ուռկան նետել ու ձուկ որսալ... պէտք է պատեհութիւնը օգտագործել:

Թուրքիա, հրաւէր կ'ստանայ Ազգերու Դաշնակցութեան կողմէ: 43 պետութիւններ, փառաւոր ընդունելութիւն մը կը պատրաստեն:

Մեծ յաղթանակները գործի վրայ են, Ազգերու Դաշնակցութեան ծրագիրները պիտի փախեն, և հայանպաստ որոշումներու պիտի յանգեցնեն... ահա թէ ինչ միջոցներով:

Քանի որ Թուրքիա Ազգ. Դաշնակցութեան դռնէն ներս կը մտնէ, անոր հայկական դատն ալ անոր հետ պէտք է ներս մտնէ և ապացուցէ Ազգերու Դաշնակցութեան անդամ ըլլալ «Թուրքը անիրաւ է, նա անօգուտ է. մեր ցեղը մեծով փոքրիկով որէ անցաւ: Հայու անմեղ արիւնը ծծեց, մեր հայրենիքը բռնագրաւեց. մենք մեր իրաւունքը կը պահանջենք, և ձեր լուրջ ուշադրութեան կը յանձնենք: 1920 Օգոս. 10ին Սեւրի դաշնագիրը ստորագրեցիք որու 88րդ յօդուածը մեր դատաւոր իրաւունքները կը պաշտպանէ: Այդ դաշնագրով «Թուրքիա կը յայտարարէ ընդունիլ Հայաստանը իբր ազատ և անկախ պետութիւն մը, ինչպէս ընդունած են զայն դաշնակից պետութիւնները»:

1920 թուի Նոյեմբերին նոյնիսկ Ազգերու դաշնակցութիւնը կը խորհէր իր ծոցին մէջ ունենալ Հայաստանը:

1921ին ձևափոխուեցաւ 88րդ յօդուածը, առաջ եկաւ հայկական Ազգային օճախի կենական հարցը՝ Թիւրքիոյ մէջ, անկախ Քրդական տիրակալութենէ:

Լօզանի դաշնագրութենէն վերջ իսկ, մինչև 1924, դուռ ոչքի առած ունեցաւ հայկական հարցը, բայց քանի որ այժ չունէինք Թուրքիոյ վրայ ազդելու և ձեր որոշումները գործադրել տալու ձգձգեցիք մինչև այսօր:

Արդ, քանի որ Թուրքիա եք հրաւիրեցիք Ձեր Նիստերուն, բարի եղէք նաև հրաւիրել մեր դատը, որպէս զի Արդարութիւնը կատարուած ըլլայ եւ Ազգերու դաշնակցութիւնը մնայ հաւատարիմ դաւանութեան:

Ահաւասիկ յիմար ԳՈՐԾ մալ չգոյ Հ. Հ. պատուիրակութեան և Ա. Ահարոնեանի կողը հետևորդներուն որ տակաւ չեն գիտեր թէ Ազգերու դաշնակցութիւնը Մարդասիրական մը է Պետութեանց համար ու շատ մարմին մը մարդասիրութեան որ առաջ կը տարուի գիտնականութեան պիտակին տակ: Շիտակ խօսողին գլուխը ծակ կ'ըլլայ, հետեւաբար ոչ մէկ ներկայացուցիչ պիտի փորձուի ցնցել իր ճռաքոյթիւնը: Բոլորն ալ հրաւիրուած են խաղաղութեան [illegible] կողմնակից ըլլալ:

Ծառայն ու բանուած որոշումները շատոն են միայն Ազգերու դաշնակցութեան, քանի որ իրենց [illegible] է ու [illegible] մէջ. կը [illegible] ԱՊԱՀՈՎՈՒԹԻՒՆ և ԻՐԱՒԱԳԻՏՈՒԹԻՒՆ:

Ժամանակի ալքերուն մէջ մինչև որ [illegible] պետութեանց կառավարութիւնները, հայկական դատը՝ որքան ալ արդարացի ըլլայ, դատապարտուած է ձգձգումներու և անտեսման:

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՎԵՐԵԼՔԸ
ՄՇԱԿՈՒԹԱՅԻՆ ԿԵԱՆՔ
ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՊԱՐԵՐՈՒ ՎԵՐԱՄՇԱԿՈՒՄԸ

Հայաստանի Երգեցիկ Պարողներու խումբը, (Հայաստանի Ազգագրական Անսամբլի Գաւառ) Յուլիս 29ին Թիֆլիս հասած է: Այս առթիւ «Պրոլետարի» մէջ Վ. Սիմոնեան ստորագրութեամբ յօդուած մը հրատարակուած է, ուրկէ քաղուած են հետևեալ մասերը:

«Խումբը նպատակ ունի եղբայրական հանրապետութիւններու հետ, փորձերի փոխանակութիւն կատարելու կարգով, ցուցադրել այն նմուշները, որ նա ձեռք է բերել ժողովրդական պարերի ուսումնասիրման ասպարէզում: Հայաստանի ու հայկական ժողովրդական պարերի ուսումնասիրութիւնը երկար տարիների անցեալ չունի: 1924ին միայն ստեղծուեց լայն հնարաւորութիւններ փնտռելու [illegible] ու ճիւղերի հետ զուգընթաց նաև պարի արուեստը, ազգային, բովանդակութեամբ՝ ժողովրդական բնոյթ և գնել մշակութային արժէքների համապատասխան բարձրութեան վրայ:

Ութը տարուայ կարճ ժամանակամիջոցի ընթացքին երգեցիկ պարողներու խումբը իր տաղանդաւոր ղեկավար Վահրամ Արիստակէսեանի շնորհիւ, կարողացել է ոչ միայն ի մի հաւաքել ժողովրդական պարերն ու ուսումնասիրել, այլ և խումբի գլխաւոր ուժերի միջոցով յղկել և կարգի է գնել պարի ձեւերը:

Հայկական պարերի գլխաւոր գիծը հաւաքական գործակցութիւնն է: Այս տեսակէտից չափազանց բնորոշ են, Կոնկին, Ծափ Պարը, Հասիկօ Ռոնա'յ Սուան և մանաւանդ Զեյթունցոց պարերը: Ինչպէս յայտնի է Հայաստանի երգեցիկ պարողներու խումբը, Սովետ Միութեան կազմակերպած արուեստներու ողիմպիադային մասնակցել է առաջին մրցանակը, Այդ առթիւ, մեծ գրող Մաքսիմ Գորքի ցուցադրուած հայկական պարերի նկատմամբ հետևեալը գրած է. «Երեկոյեան, մեկնելէն յետոյ, քաղաքային այգում, Հայաստանի երիտասարդութիւնը ցուցադրեց Սասունցիների պարերը, որոնք իրենց ինքնատպութեամբ և գեղեցկութեամբ բացառիկ բաներ են... որոնք անցնում են ուս ուսի, եռանդով իրար ձեռք բռնած, որոնք մի մարմին են, որ շարժուում են միասնական, զարմանալի ռիթմիք մղիչ ուժով...: Իսկապէս ռիթմը, ձեւերի կառուցման թեթեւութիւնն ու ներդաշնակութիւնը անելի ու անելի է ամբողջնում միասնականութեան, միաձուլութեան թափիչ երազանքը:

Ամէն մէկի աննման գիծերն աննշմարելի են և շարունակ քեզ հետ խօսում, ժպտում է քեզ կարծես մի դէմք, որի ներքին կեանքն անսպառելիօրէն հարուստ է»: Ահա այսպէս է բնորոշում Մեծն գրողը հայկական պարերն ու նրանց կատարողներին:

Հայաստանի երգեցիկ պարողներու խումբը, Թիֆլիսի մէջ Յուլիս 29ին և 30ի գիշերը կոմմիւ բանուորական ամառնային շէնքում, կուտան երկու ներկայացումներ որից յետոյ դաշնակից հանրապետութիւններ հրաւէրով խումբը մեկնելու է Պաքու, Տարքով, Բրէվ և Մոսկուա:

ՊԱՐՍԻԿ ԲԱՆԱՍՏԵՂԾԻՆ 1000 ԱՄԵԱԿԸ ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՄԷՋ

Հայաստանի կեդր. Գործադիր Կոմիտէին կից վերջերս կազմակերպուեր է Արտաշահմանի հետ մշակութային կապի Անդրկովկասեան բաժանմունքին Հայաստանեան մասնաճիւղը: Այս կազմին մէջ մտած են Սուրխանեան, Դ. Սիմոնեան, Ռ. Դաշտոյեան, Հ. Գիւլի-քէհվեան, Ղեւոնդեան, Գ. Վարդանեան, Փ. Թէրլէմէզեան և Արտ. Սարգիսեան:

Մշակութային այս խորհուրդը առաջարկած է պարսիկ բանաստեղծ Հաֆըզի հազարամեակին առթիւ առաջարկ տանիլ Պետհրատին, հրատարակելու անոր բանաստեղծութեանց հայերէն թարգմանութիւնը՝ չեղ հատորով մը. Լուսժողկոմատի միջոցաւ յանձնարարուած է պատրաստելու լայն ուսումնասիրութիւն մը, Նուիրուած բանաստեղծ Հաֆըզին և պարսիկ գրականութեան ազդեցութեանը հայ գրականութեան վրայ, անցեալին մէջ: Հաֆըզի հազարամեակը տօնելու համար կազմուած է կազմակերպիչ յանձնաժողով մը հետևեալներէն.— Դ. Սիմոնեան, Ե. Չարենց, Ե. Զաբելեան, Ա. Վշտունի, Մ. Սարեան Ռ. Դրամբեան և Ա. Սարգիսեան:

Հաֆըզի հազարամեակը մեծ շուքով տօնուի նաև Թեհրանի մէջ: Այս հանդէսին իրենց մասնակցութիւնը պիտի բերեն Անդրկովկասեան յատուկ պատգամաւորներ:

Հայաստանի մշակութային մասնաճիւղը որոշած է յառաջիկային մասնակցիլ շարք մը ցուցահանդէսներու, Ցանտաստանի, Պորսկաստանի և այլ երկիրներու մէջ, ղրկելով Հայաստանի շինարարական կեանքը պատկերացնող նիւթեր, որոնցմէ մաս մը Առողջ. Ժողովրդ. Կոմիսարիատի գծով ղրկուած են Անգարա, տեղւոյն առողջապահական ցուցահանդէսին:

ԻՆՉ ԿԸ ԳՐԵՆ ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ԵՐԵՒՇ. ՀԵՂԻՆԱԿՆԵՐԸ

Սպիրիտոն Մելիքեանի հաւաքած 1000 ժողովրդական երգերու գիտական հրատարակութեան ձեռնարկուած է: Այս մեծ աշխատութիւնը, որ նուիրուած է Հայաստանի խորհրդայնացման տասնամեակի յաւերժացման լոյս պիտի տեսնէ 4 հատորով, իւրաքանչիւրը 8-10 մամուլ ծաւալով: Առաջին հատորն արդէն իսկ պատրաստ է և կը պարունակէ իր մէջ 1926 27 թուականներուն Ս. Մելիքեանի կողմէ զանազան գաւառներէ հաւաքուած ժողովրդական երգերը: Ունի ընդարձակ յառաջաբան-ուսումնասիրութիւն, գիտողութիւններու հարուստ յաւելուած և երգերու համառօտ բովանդակութիւն:

*** Ռուբէն Թէրլէմէզեան Պետհրատի հետ պայմանագրութիւն մը կնքած է, գրելու համար տեսական-քննադատական ուսումնասիրութիւն մը: Թարգմանած է Ռոմէն Ռոլանի ուսումնասիրութիւնը Պեթհովէնի մասին: Այժմ կ'աշխատի Ռուբէնս Մելիքեանի ստեղծագործութիւններու վրայ: Այս ուսումնասիրութիւնը պատրաստ պիտի ըլլայ տարիէ մը:

*** Ա. Տ. Ղեւոնդեան գրած է «Աստղածոր» օպերայով: Նիւթը գրի առած է Վ. Թոթովենց:

ԿԱԽԱԿԱՑՈՒՄ ԹԵՐԹԻ

Դամասկոսի մէջ հրատարակուող մեր պաշտօնակից «Էքօ Տը Տամաս» ֆրանսատառ թերթը, Սուրիական Հանր. Նախագահին հրամանագրով անժամանակ կերպով կախս կայման դատապարտուած է:

Դաշնակցութիւնը քաջ գիտնալով հանդերձ այս ԼԱՓՍԼԻՍԵԱՆ ճշմարտութիւնը՝ ինքզինք կը գրնէ կրանկթեայ ժամերուն որոնք կը թուի անգրգուելի: Զարմանալի չենք գտներ, բայց բու կը յայտնենք պարզ այն պատճառաւ որ իրենց գիրենք մեծ գիւանագէտներու կարգին կը դասեն առանց նկատելու իրենց դաճաճութիւնն ու իրաւասութիւնը, որ յաճախ կը ներկայանայ յաջոտ [illegible], Որպէս մարմնացումը ամբողջ հայութեան:

ԴԱՆՈՒԹ

Ձեր բոլորը առողջ վիճակի մէջ պահուած մնալու համար
ՄԽԵՑԷՔ
-ՊՋՏԻԿԵԱՆ-
ՑԱՐԱՐԱՏ
-ՍԻԿԱՐԷԹՆԵՐԸ-

Ալէքսանտրէթ
ԿԱՐԱՊԵՏ ԹԷՐԶԵԱՆ
ՓՈՂՈՑ ԷԼ ՃԷՏԻՏ
RADIUS վառարաններ իր ամէն տեսակ գործիքներով կը ծախէ եւ կը նորոգէ:
ԴԻՄԵՑԷՔ ԵՒ ԳՈՀ ՊԻՏԻ ՄՆԱՔ

Տ Ե Ղ Ա Կ Ա Ն Լ Ո Ւ Ր Ե Ր

ԱՌԱՆՑ ՎԱՐՁԻ ԻՆՔՆԱՇԱՐԺԸ

Երեքշաբթի օր, ժամը 2ին առեւտները, Քասարիա Պազիլ Անթուան անուանով վարէն մը, որ «Մարէ Բլօր» փողոց կը կենար, ուզեց քշել ինքնաշարժը, բայց հազիւ թէ մեքենան գործուցած էր, յանկարծական առատումով մը սկսաւ սլանալ ամէն ուղղութեամբ:

Երեք անցորդներ՝ Ճէմա Իբրահիմ, 4 տարեկան, Թաննոս Սէման Քէսմէ՛ 50 տարեկան և Խալիլ Եուսուֆ Շամուն խեղակորոյս ինքնաշարժին տակ հարուածներէն ծանրօրէն վիրաւորուեցան:

Ինքնաշարժը իր խենդ վազքը շարունակելով՝ երեք ուրիշ ինքնաշարժներու հանդիպելով զէշ կերպով վնասեց զանոնք:

Անխոհեմ վարիչը բանտ առաջնորդուեցաւ:

ՁԱՀԼԷԻ ՈՃԻՐԸ

Ընթերցողները կը յիշեն անշուշտ թէ ինչ խորհրդաւոր պարագաներու տակ տեղի ունեցած էր Եուսուֆ Հաճ Նիքոլայի այրիին սպաննութիւնը: Մի քանի ամսուայ փնտռտուքներէ վերջ, արդարութիւնը ձեռք ձգած ըլլալ կը թուի ոճրագործը:

Այս մասին ոչ մէկ տեղեկութիւն եղած է:

ԽԱՐՈՑԿԱՀԱՆԴԷՍ

Երեքշաբթի գիշեր Պէյրութի հայկական թաղին մէջ մեծ քանակութեամբ՝ հայ ներսուններու պատկերներով և եռագոյնով զարդարուած թռուցիկներ կը ցրուին անծանօթներու ձեռքով: Մի քանի փողոցներու մէջ հայ մանուկներ հաւաքելով այդ թռուցիկները խարոյկներ կազմած և զուարճացած են: Խեղճ հայ ներսուններ...

ԼԻԲԱՆԱՆԻ ԱԶԱՏՈՒԹԵԱՆ ՏՕՆԸ

Լիբանանի Ազատութեան տօնին առթիւ, հինգշաբթի օրը կառավարական բոլոր պաշտօնատեղիները փակ էին, Փօզը Սերայի առջև մասնաւոր կանգնումներ տեղի ունեցան:

Իսկ Ուրբաթ օրը [illegible] Նահատակներու Տօնը: [illegible] կան պետը [illegible] տօնը [illegible] ծաղկեպսակ [illegible] ղեց Նահատակներու [illegible]

ՁԵՐԲԱԿԱԼՈՒԹԻՒՆՆԵՐ ՀԱԼԷՊԻ ՄԷՋ

Վերջին ոճրափորձին [illegible] օրը կատարուեցաւ Սամ[illegible] անուն ոճրագործի մը [illegible] տարիքն. քննիչ Պ. Կ[illegible] կոնիրին, բազմաթիւ Ազգ[illegible] պետեր ձերբակալուած և [illegible] ներ խուզարկութեան ենթ[illegible] են:

Տեղական մամուլի [illegible] կութեան համաձայն, [illegible] խամաճուած և ազգայնակ[illegible] կողմէ կազմակերպուած գործ մըն է եղեր:

Այս մասին հետաքննու[illegible] յայտնութիւններ երեւան կու[illegible]

ՀԱՑՈՒ ՄԸ ՁԵՐԲԱԿԱԼՈՒԹԻՒՆԸ

Վերջէն տանուած տեղեկ[illegible] համաձայն, ցաւով կ'իմանա[illegible] Հալէպի ծամօթ ոճրափորձ[illegible] ճառաւ, Դամասկոսի մէջ ձեր[illegible] ուած է նաև դեղագործ [illegible] Սէմէրճեպաշեան և շաթայ[illegible] լէպ տարուած: Յիշեալին [illegible] խուզարկուելով, գտնուած են [illegible] մը կարեւոր թուղթեր:

ՖՈՒԹՊՈԼԻ ՄԵԾ ՄՐՑՈՒՄ

Նոր մարզի Երի[illegible] Վասպուրականը, կիրակի [illegible] վերջ ժամը 4. 30 քաղաքիս [illegible] Մ. Մ.ի հետ բաժակի կարեւոր [illegible] մը պիտի ունենայ Նահրի Ի[illegible] Սըրքեթիի խաղադաշտին վր[illegible]

Հայ հասարակութեան կը [illegible] րենք իրենց ներկայութեամբ [illegible] լերել հայ մարզիկները:

ՌԻՍՈՒՑԻՉ ԿՈՒԶՈ[illegible]

Նահր (Թրատի հող) Ա[illegible] ներու քաղամասի Ազգ-Վ[illegible] նին համար ուսուցիչ մը [illegible] Դիմել թաղային հոգաբարձ[illegible]

ԸՆԹԵՐՑՈՂՆԵՐՈՒՆ

Գործաւորներու անակնկալ հիւանդութեան պատճառաւ «Լիբանան»ի ներկայ թիւը լոյս կը տեսնէ 2 էջ:

ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

ՄԱՄՈՒԼԻ ՏԱԿ Է
«ԼԻԲԱՆԱՆ»Ի
ԳԻՐՔԱՆԻ ՏԱՐԵՑՈՅՑ-Ը
1933

200 էջնոց, Գեղատիպ կողքով, պատկերազարդ եւ [illegible]ական բովանդակութեամբ: Բախտացոյցի, Երազահանի, օրացոյցի եւ [illegible] ու [illegible] բաժիններով:

ՏԵՂ ՏՐՈՒԱԾ Է՝
Գրական, Գիտական, Գեղարուեստական, Ընկերաբանական ու Մարմնակրթական եւ Մանկավարժական ընտիր յօդուածներու:

ՁԵՌՔԷ ՀԱՏԸ ՊԻՏԻ ԱՐԺԷ 5 ՖՐԱՆՔ

Ծանօթ.— Աշխատակիցներ իրենց գրութիւնները խմբագրութեան հասցնելու են՝ առառաւելն՝ Սեպտեմբեր 25:

ԳՐԱՎԱՃԱՌՆԵՐՈՒՆ ՀԱՐԻՒՐԻՆ 15 ԶԵՂՉ

Շրջանէն եւ արտասահմանէն եղած ապսպրանքները ԱՅԺՄԷՆ եւ ԿԱՆԽԻԿ ըլլալու է:

L'ABBE HAMON

Շաքարախտ, ապիտամիզութիւն, երիկամունքի ցաւ, սրտի տկարութիւն, լիարդախտի օգացաւ, աղասալ, սն[illegible]ութիւն, ստամոքսի տկարութիւն, մորթախտ, ջղայնոտութիւն եւայլն բուժող միակ դեղը:

ԴԻՄԵԼ Քաթաֆակօ եւ Ընկ. Փողոց Ֆաք—րի պէյ Պէյրութ: